

EUROPAPARLAMENTET

2009 - 2014

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor

2010/2307(INI)

21.3.2011

YTTRANDE

från utskottet för sysselsättning och sociala frågor

till utskottet för kultur och utbildning

över Unga på väg – En ram för att förbättra de europeiska utbildningssystemen
(2010/2307(INI))

Föredragande (*): Jutta Steinruck

(*): Förfarande med associerade utskott – artikel 50 i arbetsordningen

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor uppmanar utskottet för kultur och utbildning att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

1. Europaparlamentet betonar att målsättningen för alla initiativ måste vara att vägleda alla unga människor så att de integreras väl i samhället och kontinuerligt förbereda dem för ett framtidens Europa, dvs. också ge dem möjlighet att engagera sig i sociala verksamheter och medverka i utformningen av samhället och ge alla unga förmånen av skolutbildning, högre utbildning och icke-formell utbildning samt yrkes- och fortbildning där tonvikten läggs vid att möta utmaningarna i ett modernt, konkurrenskraftigt och hållbart samhälle för alla för att underlätta deras tillträde till arbetsmarknaden. Arbetsmarknaden får inte gå miste om de ungdomar som av olika anledningar har problem under skoltiden, utan dessa ungdomar måste tvärtom få särskilt stöd. Tillgången till utbildning får inte avgöras av föräldrarnas sociala bakgrund eller ekonomiska ställning. Det är särskilt viktigt att alla utbildningsnivåer präglas av horisontell rörlighet inom både skol- och yrkesutbildning.
2. Europaparlamentet erkänner lokala och regionala myndigheters betydelse för utbildning och rörlighet och anser att deras kunskaper och erfarenheter bör ses som ett komplement till EU:s åtgärder. Parlamentet betonar att EU, för att uppnå sina mål, bör utveckla en partnerskapsstrategi, framför allt med de lokala och regionala myndigheterna.
3. Europaparlamentet betonar att ungdomssysselsättningen är beroende av den övergripande ekonomiska politiken och uppmanar medlemsstaterna att flytta fokus till investeringar och sysselsättningsskapande. Åtstramningsåtgärder med exempelvis nedskärningar i utbildningssystemet och sysselsättningsskapandet kommer inte att vara till hjälp för unga människor och riskerar att skada samhället och ekonomin på längre sikt.
4. Europaparlamentet framhåller att andelen ungdomar som lämnar skolan i förtid måste minskas och att missgynnade områden särskilt bör prioriteras.
5. Europaparlamentet framhåller att ungdomsarbetslösheten – som enligt ILO inte orsakas av faktorer som nivåerna på inkomst och lönebikostnader, medbestämmanderättigheter och sociala skyddsnormer – till följd av den ekonomiska och finansiella krisen har blivit ett stort problem inom hela EU, ett problem som medlemsstaterna och EU ännu inte lyckats komma till rätta med i tillräcklig utsträckning. Personer som är arbetslösa i unga år löper mycket hög risk att bli fattiga på lång sikt, och det behövs arbetstillfällen av god kvalitet för att förhindra att unga människor hamnar i kategorin arbetande fattiga. Parlamentet understryker att avtal för anställning och praktiktjänstgöring redan från dag ett måste omfatta sociala rättigheter för alla och avvisar alla förslag om att frångå denna princip. Uppsägningsperioder får inte förkortas, gällande kollektivavtal och lagstiftning ska tillämpas precis som för fast anställda och oinskränkt rätt till medverkan och föreningsfrihet ska gälla från och med första arbetsdagen. Parlamentet efterlyser ett europeiskt regelverk för att fastställa rättigheter och trygghetsförmåner vid atypiska eller otrygga arbetsförhållanden där också subsidiaritetsprincipen respekteras. Unga

människor måste skyddas mot diskriminering i arbetslivet, framför allt på grund av ålder och yrkeserfarenhet, genom att man effektivt genomför direktiv 2000/78/EG. Alla medlemsstater uppmanas därför att införa nationella strategier mot ungdomsarbetslösheten.

6. Europaparlamentet betonar att det viktigaste för ungdomar är att vara oberoende, ha tillgång till hälso- och sjukvård och ett anständigt boende till ett rimligt pris samt ha möjlighet att utbilda sig, arbeta och utveckla sig själva. Medlemsstaterna uppmanas därför att undanröja åldersrelaterad diskriminering vid tillgång till socialförsäkringssystem.
7. Europaparlamentet upprepar hur viktigt det är att fastställa specifika och kontrollerbara mål som är knutna till tillräckliga ekonomiska medel när man genomför Europa 2020-strategin och de integrerade riktlinjerna för att sänka ungdomsarbetslösheten. Medlemsstaterna bör därför i sina nationella reformprogram göra åtaganden för att fram till 2014 höja sysselsättningsgraden med 10 procent bland ungdomar i åldersgruppen 15-25 år och öka sysselsättningsgraden bland ungdomar (bland dem som inte deltar i utbildning) till 75 procent senast 2020. Det kommer att krävas såväl höga kvalifikationer som anpassnings- och innovationsförmåga för cirka 35 procent av alla arbetstillfällen som kommer att uppstå mellan nu och 2020, varför kraftfulla insatser måste göras för att öka andelen personer i åldersgruppen 30–34 år med högskoleexamen eller jämförbar examen till minst 40 procent. Parlamentet medger att genomförandet av de integrerade riktlinjerna är medlemsstaternas ansvar samtidigt som kommissionen bör stödja och övervaka åtgärder på nationell nivå genom den öppna samordningsmetoden. Parlamentet anser att de målgrupper och indikatorer som föreslås av kommissionen i initiativet bör övervakas av samt att framstegen med att genomföra dem bör mätas med hjälp av tydliga indikatorer.
8. Europaparlamentet anser att rörligheten för förvärvande av nya kunskaper är ett kraftfullt verktyg för att förbättra unga människors kunskaper och kompetens, personliga utveckling och aktiva medborgarskap. Den frivilliga rörligheten inom skol- och yrkesutbildningen, fortbildningen och den högre utbildningen måste därför främjas för alla unga, oavsett deras ekonomiska, sociala eller etniska bakgrund, vilken typ av utbildning de deltar i eller deras funktionsnedsättning, hälsoproblem eller geografiska situation, och att de bör stöttas genom att yrkesvägledning och yrkesrådgivning tillhandahålls under hela processen. Parlamentet understryker att rörligheten inte får leda till en försämring av de sociala standarderna i värdlandet. Parlamentet betonar att ömsesidigt erkännande av examina från skol-, yrkes- och högskoleutbildning samt fortbildningskvalifikationer som erhållits inom EU är viktigt för att öka rörligheten och begär att det europeiska systemet för meritöverföring inom yrkesutbildningen (ECVET), den europeiska ramen för kvalifikationer (EQF) och Europeiska systemet för överföring av studiemeriter (ECTS) genomförs ordentligt. Det kontrollerade ömsesidiga erkännandet måste ske inom 12 månader efter den dag då kvalifikationerna erhållits. Parlamentet måste regelbundet hållas informerat genom resultattavlan för rörlighet.
9. Parlamentet betonar att rörligheten måste göras mer attraktiv och att det ekonomiska stödet måste vara tillräckligt omfattande samt rikta sig till de mest missgynnade personerna. Parlamentet upprepar att denna ståndpunkt bör återspeglas i kommande

budgetramar. För att öka arbetsrörligheten bör budgetanslagen till Leonardoprogrammet ökas.

10. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att främja rörlighet i utbildnings- och arbetssyfte genom att a) öka alla berörda ungdomars medvetenhet och göra informationen lättillgänglig för dem, b) på ett tidigt stadium i utbildningen betona mervärdet av rörlighet c) garantera att utbildningsmeriter inom ramen för utbyten mellan medlemsstater erkänns, d) minska de administrativa bördorna och främja samarbete mellan berörda myndigheter i medlemsstaterna.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att underlätta rörlighet i utbildnings- och arbetssyfte genom att a) förstärka EU:s utbildnings- och ungdomsprogram, t.ex. Erasmus, Leonardo och Unga på väg, b) förbättra genomförandet av befintliga europeiska instrument och verktyg som ECTS och Europass c) utveckla de nya verktyg som den redan har undersökt, t.ex. webbplatsen för Unga på väg, Unga på väg-kortet, Europeiska färdighetspasset och pilotprojektet ”Ditt första Eures-jobb”.
12. Europaparlamentet betonar att en av lösningarna för att bekämpa ungdomsarbetslösheten är anpassa skol- och yrkesutbildningssystemen till de färdigheter som kommer att krävas på framtidens arbetsmarknad och att övergången från skol- och yrkesutbildning eller högre utbildning till arbetslivet därför måste förberedas bättre och följa direkt på utbildningen. Parlamentet anser att det behövs ett bättre samarbete mellan läroanstalter, ungdomsorganisationer, arbetsmarknadens olika sektorer samt arbetsgivarna, t.ex. genom att yrkesverksamma inom olika områden höll i viss undervisning eller seminarier, så att eleverna och studenterna kan få en uppfattning om sitt framtida yrkesområde. Parlamentet understryker därför den stora vikten av att effektivt genomföra initiativet om en EU-garanti för ungdomar och att göra det till ett instrument för aktiv integrering på arbetsmarknaden. Parlamentet betonar att medlemsstaterna hittills inte har gett några övertygande löften om att genomföra EU-garantin för ungdomar och uppmanar dem att snarast göra det. Parlamentet understryker att nära kopplingar måste upprättas mellan flaggskeppsinitiativ som syftar till att komma till rätta med ungdomsarbetslösheten såsom ”Unga på väg” och ”En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen”. Parlamentet anser att arbetsmarknadens parter, företrädare för näringslivet, lokala och regionala myndigheter och ungdomsorganisationer måste engageras i framtagandet av en hållbar strategi för att sänka ungdomsarbetslösheten, varvid man också över hela EU ömsesidigt måste erkänna och certifiera kunskaper som erkänns i formella och informella kvalifikationer – i enlighet med den europeiska ramen för kvalifikationer – och som förvärvats genom formellt, icke-formellt och informellt lärande.
13. Europaparlamentet anser att medlemsstaterna måste vidta åtgärder för att tillhandahålla så mycket information, så många valmöjligheter och så stor tillgång till utbildning som möjligt i syfte att hjälpa ungdomarna att uppfylla sin potential, men menar bestämt att detta görs bäst av personer på plats på lokal nivå i respektive medlemsstat.
14. Europaparlamentet anser att vägledning av hög kvalitet i samband med yrkesval och yrkesutbildning måste vidareutvecklas, och betonar vikten av att engagera arbetsmarknadens parter i utformningen, organisationen, tillhandahållandet och

finansieringen, så att vägledningen blir effektiv och relevant i förhållande till arbetsmarknaden.

15. Europaparlamentet understryker att det inom ramen för företagens sociala ansvar skulle vara lämpligt att vidta åtgärder för att stödja ungdomar i att välja lämpliga karriärer, med hänsyn till både den inhemska och den europeiska arbetsmarknadens behov och påpekar att sådana åtgärder också skulle kunna förenas med passande perioder av arbetslivserfarenhet.
16. Europaparlamentet anser att tendensen att välja yrke utifrån kön allttjämt är stark och att det bidrar till bristande jämställdhet mellan kvinnor och män. Detta påverkar både arbetslösheten och fattigdomen bland kvinnor. Parlamentet framhåller att denna könsbaserade diskriminering måste åtgärdas. Parlamentet betonar att åtgärder måste vidtas för att ge en helhetsbild av de utbildningsmöjligheter och senare yrkesmöjligheter som står till buds, t.ex. med hjälp av jämställdhetsrådgivare, och framför allt att man tidigt måste väcka och främja särskilt flickors intresse för yrken inom områdena matematik, data, naturvetenskap och teknik och områden som är strategiskt viktiga ur yrkesutvecklingssynpunkt, och pojkars intresse för yrken inom områdena skola och vård och det sociala. Med tanke på vårt framtida behov av kvalificerad arbetskraft måste den potential som finns hos flickor och kvinnor främjas på ett målinriktat sätt genom, i synnerhet, särskilda stödprogram som förbereder flickor för naturvetenskapliga och tekniska yrken.
17. Europaparlamentet påpekar att ungdomar ställs inför ett allt större antal olika utbildningsalternativ. Parlamentet anser de fortlöpande måste få information om utvecklingen på arbetsmarknaden så att de kan fokusera på att utveckla de färdigheter och den kompetens som faktiskt efterfrågas. Målet är att alla ungdomar som går en utbildning ska kunna hitta arbete samt att skola och arbetsmarknad kan stämmas av mot varandra.
18. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att i samarbete med arbetsmarknadens parter införliva yrkesutbildningen mer ändamålsenligt i utbildningen på högstadie- och gymnasienivå, eftersom deltagandet och organisationen på området varierar stort medlemsstaterna emellan. Parlamentet noterar att detta skulle kunna bidra avsevärt till uppnåendet av Europa 2020-strategins mål om att bekämpa såväl avhopp från skolan som arbetslöshet. Parlamentet understryker att utbytet av bästa praxis inom ramen för den öppna samordningsmetoden måste öka.
19. Europaparlamentet understryker vikten av att skapa flexibla utbildningsformer, såsom öppna universitet, eller genom att främja användningen av Internet i samband med undervisning inom högre utbildning, så att alla unga människor får möjlighet att delta i kvalitetsutbildning på hög nivå och inte utesluts från detta på grund av avstånd eller tidsscheman. Med tanke på ungas sena inträde på arbetsmarknaden liksom problemen med socialförsäkringssystemens bärkraftighet är det av avgörande betydelse att lämpliga villkor finns så att det går att kombinera studier och arbete.
20. Europaparlamentet betonar att EU för att få bukt med ungdomsarbetslösheten och stödja tillväxt för alla måste vidta samordnade aktiva arbetsmarknadsåtgärder som omfattar

offentligt finansierade arbetsprogram för unga och skapandet av nya, hållbara och goda arbetstillfällen – med skäligen löner – och av nya företag, samt främja företagskulturen i skolorna, ge incitament för lansering av nya initiativ, ge tekniskt stöd till nystartade företag, förenkla administrationen för att påskynda formaliteter, skapa tjänstenätverk på lokal nivå för att förenkla förvaltningen samt samarbeten med universitet och forskningscentrum för att främja innovation av produkter och processer, erkänna volontärarbete som arbetslivserfarenhet och främja entreprenörskap. Parlamentet betonar att de olika EU-medel som finns tillgängliga för ungdomar inom ramen för instrument som Europeiska socialfonden, programmen för rörlighet (Erasmus, Sokrates och Leonardo) och programmet Ungdom bör utnyttjas på ett effektivare, tillgängligare, transparentare och mer samordnat sätt eftersom den stora variationen av finansieringsmöjligheter gör det svårt för ungdomsorganisationer att få tillgång till finansiering som motsvarar deras behov. Parlamentet understryker behovet av lättillgänglig finansiering för ungdomar som kan förvaltas av volontärer och mindre organisationer när så är tillämpligt och som möjliggör finansiering av övergripande åtgärder som integrerar olika dimensioner som sysselsättning, rörlighet, social integration och kulturverksamhet.

21. Europaparlamentet välkomnar att Europeiska investeringsbanken (EIB) fått en ökad roll i fastställandet av finansieringsprogram för studenter och i insatserna för att främja entreprenörskap bland unga människor. Parlamentet anser att EIB:s roll bör utökas ännu mer, så att den kan göra selektiva investeringar i sektorer med högt mervärde i medlemsstaterna, särskilt i de företag som gör de största insatserna för att anställa unga människor och ge dem en god yrkesutbildning.
22. Europaparlamentet betonar att ungdomar som haft en sämre start, särskilt den grupp ungdomar som varken har arbete eller utbildningsplats, måste få tillgång till stöd eller till och med en fadder, med tanke på deras särskilda behov och att tyngdpunkten måste läggas vid att öka deras integration på arbetsmarknaden och deras tillgång till arbetstillfällen av hög kvalitet. Parlamentet anser att offentligt finansierade gratis utbildningsplatser och ett standardiserat system med utbildningsstöd skulle kunna vara ett effektivt instrument för att integrera särskilt utsatta ungdomar. Integration på den primära arbetsmarknaden är dock avgörande och alla integrationsåtgärder bör syfta till att ge ungdomar tillträde till den reguljära arbetsmarknaden från och med ett tidigt stadium och kompletteras med stödåtgärder som utgår från den enskildes behov. Parlamentet betonar att det är särskilt svårt för fattiga unga människor att förvärva erfarenhet utomlands på grund av ekonomiska och språkliga hinder och i vissa fall geografisk diskriminering. Parlamentet är övertygat om att finansiellt stöd särskilt måste riktas till de mest missgynnade personerna och deras behov.
23. Europaparlamentet understryker vikten av att skapa arbetstillfällen för unga människor med funktionsnedsättning genom att inrätta särskilt anpassade utbildningsprogram och i högre grad främja bidrag till företag som anställer denna viktiga grupp bland den unga befolkningen, med målsättningen att integrera dem och ge dem möjligheter att förverkliga sina ambitioner i samhället. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att främja åtgärder för att sprida information om de utbildningsmöjligheter som finns för ungdomar med funktionsnedsättning, t.ex. via projekt som Exchangeability vilket tagits fram av Europeiskt handikappforum och

studentutbytesprogrammet Erasmus.

24. Europaparlamentet understryker att Eurofound's arbetsprogram för 2009–2012 omfattar ett särskilt projekt för att aktivt integrera unga människor med funktionsnedsättning eller hälsoproblem ("Active inclusion for young people with disabilities or health problems") och påpekar att utbildningscentrumen spelar en avgörande roll för att ge ungdomar med funktionsnedsättning och ungdomar som har vuxit upp på institutioner sociala och yrkesmässiga färdigheter. Parlamentet kräver adekvat stöd till utveckling och användning av dessa utbildningscentrum.
25. Europaparlamentet understryker behovet av åtgärder för att på såväl nationell som europeisk nivå fullständigt reda ut situationen med unga människor som varken arbetar eller studerar. Kommissionen uppmanas att samarbeta med medlemsstaterna för att finna orsakerna till varför dessa unga hamnar i utanförskap och föreslå åtgärder för att återintegrera dem, och vidta åtgärder för att lösa problemet genom att uppfylla de målsättningar för att öka den europeiska arbetskraftens anställbarhet och konkurrenskraft samt för att minska avhoppet från skolan, vilka fastställts för de kommande tio åren
26. Europaparlamentet betonar att praktikperioder under alla faser vid valet av yrke är en lämplig väg att hitta ett yrke och påminner om behovet av att fastställa minimistandarder för praktikperioder såsom avlöning och sociala rättigheter, däribland socialt skydd och socialförsäkring, för att förbättra praktikperiodernas kvalitet och garantera deras utbildningsvärde. Parlamentet uppmanar att praktikplatser inte får ersätta fasta arbetstillfällen och att de får gälla endast en mycket begränsad tidsperiod. Parlamentet betonar att det omgående behövs en rättsligt bindande europeisk kvalitetsram för praktikperioder som ska gälla för alla typer av praktikperioder och utbildningar för att förhindra att praktikanter utnyttjas. Kommissionen bör lägga fram en handlingsplan med en tidsram och en översikt över hur kvalitetsramen ska genomföras.
27. Europaparlamentet begär att de utbildningsprogram som syftar till att främja rörlighet ska förlängas till efter 2013 och uppmanar kommissionen att öka anslagen till dessa program i samband med utarbetandet av framtida ramprogram.
28. Europaparlamentet betonar att unga människor fortsatt måste ha tillgång till yrkesutbildning och utbildning när de börjat arbeta, med timmar avsatta för utbildning under arbetstiden, och att fortsatt utbildning och strategier för livslångt lärande och karriärutveckling måste främjas från början av karriären. Medlemsstaterna måste bygga upp en struktur för oberoende fortbildningsvägledning, så att systematiska fortbildningsinsatser kan garanteras.
29. Europaparlamentet uppmanar med kraft till att det införs en gemensam förteckning över de universitet, högskolor och utbildningar vars examensbevis ska erkännas inom hela EU.
30. Europaparlamentet framhåller att en högkvalitativ skol- och yrkesutbildning på grundnivå inom samtliga sektorer ökar ungdomars möjligheter på arbetsmarknaden och tryggar företagets tillgång till kvalificerad arbetskraft. Medlemsstaterna ska inrätta relevanta tillsynsorgan för att garantera att sådan utbildning tillhandahålls.

31. Europaparlamentet välkomnar initiativet ”Ditt första Eures-jobb” som ska främja arbetskraftens rörlighet och som bör kopplas tätt till det europeiska systemet för övervakning av lediga platser, så att såväl arbetstagare som arbetsgivare kan få en överskådlig helhetsbild av EU:s totala arbetsmarknad och så att lediga platser så snabbt som möjligt kan tillsättas med kompetent personal, men att detta emellertid inte får leda till kompetensflykt från vissa delar av EU.
32. Europaparlamentet betonar vikten av att främja entreprenörskap och hjälpa unga människor att starta företag samt av att främja och utöka programmet Erasmus för unga entreprenörer. Parlamentet rekommenderar därför att det genomförs en informationskampanj på EU-nivå inom läroanstalter om entreprenörskap, startkapital, beskattning av nystartade företag och varaktigt utbildningsstöd.
33. Europaparlamentet betonar vikten av icke-formell och informell utbildning samt volontärarbete för unga människors utveckling. Parlamentet understryker att de förvärvade kunskaperna inte bara ger ungdomar möjlighet att komma in på arbetsmarknaden utan också att aktivt delta i samhällslivet och ta ansvar för sina liv samtidigt som deras entreprenörskunskaper främjas.
34. Europaparlamentet betonar vikten av att ungdomar inte bara integreras på arbetsmarknaden och i ekonomin utan även i att forma och styra Europas framtid. Parlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta en grönbok om ungdomars deltagande.
35. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att upprätta ett separat program för Aktiv ungdom för den kommande fleråriga budgetramen.
36. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att öka och bredda deltagandet i program för rörlighet, framför allt de program som riktar sig till ungdomar, och göra dem synligare t.ex. genom att man använder ett gemensamt namn för alla program för rörlighet samtidigt som man bevarar deras särart.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I UTSKOTTET

Antagande	16.3.2011
Slutomröstning: resultat	+ : 41 - : 4 0 : 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Regina Bastos, Edit Bauer, Jean-Luc Bennahmias, Pervenche Berès, Philippe Boulland, David Casa, Alejandro Cercas, Marije Cornelissen, Frédéric Daerden, Karima Delli, Proinsias De Rossa, Frank Engel, Sari Essayah, Richard Falbr, Ilda Figueiredo, Thomas Händel, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Liisa Jaakonsaari, Danuta Jazłowiecka, Martin Kastler, Ádám Kósa, Patrick Le Hyaric, Veronica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Csaba Óry, Rovana Plumb, Konstantinos Poupakis, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Jutta Steinruck, Traian Ungureanu
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Georges Bach, Raffaele Baldassarre, Sven Giegold, Antigoni Papadopoulou, Evelyn Regner
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 187.2)	Diana Wallis